

Reactie gemeente Berkelland op de internet-consultatie passende bijdrage huishoudelijke hulp Wmo

De regeling in het kort samengevat:

Huishoudens met huishoudelijke hulp vanuit de Wmo 2015 gaan vanaf 1 januari 2025 bij een bijdrageplichtig inkomen van 185% van het sociaal minimum een hogere bijdrage betalen. Naar verwachting zullen huishoudens met een hoger inkomen vanwege de hogere bijdrage minder snel een beroep doen op huishoudelijke hulp. Vanaf 185% van het sociaal minimum neemt de eigen bijdrage lineair toe. Cliënten met een bijdrageplichtig inkomen dat boven die grens ligt, betalen maandelijks, bovenop de minimum eigen bijdrage van € 19 per maand (prijspeil 2021), een twaalfde gedeelte van 8% van het deel van hun bijdrageplichtig jaarinkomen dat boven de inkomensgrens uitkomt, tot een maximum eigen bijdrage van € 255 per maand (prijspeil 2021). Wat betekent dat voor elke € 1000 extra bijdrageplichtig inkomen per jaar, boven 185% van het sociaal minimum, de maandelijkse eigen bijdrage met circa € 6,70 stijgt. De maximale eigen bijdrage van € 255 per maand is gebaseerd op een gemiddelde kostprijs (in 2021) voor gemeenten voor twee uur huishoudelijke hulp per week. Het gemiddelde uurtarief voor gemeenten voor huishoudelijke hulp is geschat op € 29 per uur (in 2021). Twee uur huishoudelijke hulp per week betreft het geschat gemiddeld aantal uur dat cliënten huishoudelijke hulp ontvangen.

Bezwaren:

Doelgroep:

Deze regeling zal gelden voor de volgende huishoudsamenstellingen:

- a. éénpersoonshuishoudens die niet AOW-gerechtigd zijn;
- b. éénpersoonshuishoudens die AOW-gerechtigd zijn;
- c. meerpersoonshuishoudens waarvan beide partners AOW-gerechtigd zijn.

De inkomensgrens van 185% van het sociaal minimum (in prijspeil 2019) komt voor verschillende huishoudtypen op de volgende bedragen neer:

- a) € 28.760 per jaar
- b) € 28.709 per jaar
- c) € 39.528 per jaar

1. Wederom komt er geen eigen bijdrage voor meerpersoonshuishouden onder de AOW leeftijd. Dit terwijl dit juist de groep is met de hoogste inkomens. In het wetsvoorstel wordt deze keuze niet toegelicht. Onduidelijk is dus waarom deze groep in deze nieuwe regeling wordt uitgezonderd. Wellicht heeft het te maken met de keuze die destijds is gemaakt voor het abonnementstarief. Vanaf 2019 betalen alle niet-AOW gerechtigde meerpersoonshuishoudens geen eigen bijdrage. Achtergrond hiervan was dat door een eerder kabinet was besloten om de groep niet-AOW gerechtigde meerpersoonshuishoudens tot een bijdrageplichtig inkomen van € 35.175 per 2017 geen bijdrage te laten betalen. De aanleiding voor deze uitzondering was destijds het verzoek van zowel de Eerste als de Tweede Kamer om eenverdienerhuishoudens waarbij een van de partners chronisch ziek is, financieel tegemoet te komen.

Echter, bij de huidig voorgelegde regeling heeft het kabinet gekozen voor de lineaire vormgeving. Hierbij gaat de eigen bijdrage voor meerpersoons-huishoudens pas in bij een inkomen vanaf € 39.528 per jaar. Daardoor zien wij geen enkele aanleiding waarom deze hele groep nu wordt uitgezonderd van de passende bijdrage huishoudelijke hulp. Aan wensen van eerdere kabinetten wordt immers nog steeds voldaan, ook als deze groep wél wordt meegenomen in deze regeling. Ook bij toevoeging van deze doelgroep blijft de groep die geen bijdrage betaalde als gevolg van de maatregel van het vorige kabinet gehandhaafd. Bovendien is de rechtsongelijkheid met een meerpersoonshuishouden wel-AOW gerechtigd, die wel in deze regeling wordt meegenomen, nu wel heel groot.

- ➔ Graag meerpersoonshuishoudens onder de AOW leeftijd aan deze regeling toevoegen.
- ➔ Als deze doelgroep niet wordt toegevoegd, dan graag een juridische onderbouwing die het onderscheid rechtvaardigt. Bijvoorbeeld over het feit of hier sprake is van leeftijdsdiscriminatie.

Inkomensgrens:

Gekozen is om pas een passende bijdrage huishoudelijke hulp op te leggen bij een inkomen boven 185% van het sociaal minimum.

1. Uit onderzoek is gebleken dat, na invoering van het abonnementstarief, de absolute toename het grootst is bij huishoudens met een inkomen in de categorieën van 30.000 tot 40.000 euro en 50.000 tot 100.000. Bij de huidig voorliggende regeling blijft de eerst genoemde categorie met de meeste toename, alsnog zo goed als buiten schot. Immers, bij meerpersoonshuishoudens waarvan beide partners AOW-gerechtigd zijn ligt de inkomensgrens op €39.528 per jaar. Daarmee zal het gewenste effect van de regeling, namelijk het remmen van de aanzuigende werking van het abonnementstarief, significant minder zijn dan gewenst.
 2. Het is uit de stukken niet helemaal duidelijk of bij de genoemde bedragen over bruto of netto gesproken wordt. Bij terug rekening naar het bedrag voor AOW lijken de bedragen netto te zijn. Voor het beeld is een globale berekening gemaakt wat inwoners met een AOW dan aan netto aanvullend pensioen moeten ontvangen om onder de passende bijdrage regeling te vallen:
Een alleenstaande AOW gerechtigde moet over een aanvullend pensioen beschikken van maar liefst ca. €1099 per maand, en gehuwden met AOW een aanvullend pensioen van ca. € 1513 p.m., om boven de genoemde inkomensgrens uit te komen. Gezien deze bedragen geldt deze regeling dus maar voor een beperkt aantal cliënten van de Wmo.
 3. Het voorstel gaat er vanuit dat 80% van de gebruikers van huishoudelijke hulp onder het abonnementstarief zullen blijven vallen en 20% onder deze nieuwe eigen bijdrage regeling. Uit cijfers van het CBS blijkt dat in onze gemeente slechts 19,2% onder de categorie “hoogst besteedbaar inkomen” valt, waar het landelijk gemiddelde 20% is. De verwachting is dus dat het resultaat voor onze gemeente minder zal zijn dan waar de regeling vanuit gaat.
- ➔ Graag verlagen van de inkomensgrens om de regeling ook daadwerkelijk een remmende werking te laten hebben op het alsmear stijgende aantal inwoners die een beroep doen op huishoudelijke hulp vanuit de Wmo.

Hoogte bijdrage:

Bij de berekening van de maximale hoogte van de eigen bijdrage van € 255,- per maand is uitgegaan van een kostprijs van 29 euro per uur HH en gemiddeld 2 uur per week.

1. De vraag is hoe dat gemiddelde van 2 uur is onderzocht? In onze gemeente ligt het gemiddelde over 1568 indicaties op 147 minuten per week. Dat ligt hier dus ruim boven. Onze informatie wijst er zelfs op dat het landelijk gemiddelde nog hoger ligt, namelijk rond de 2,7 uur per week. Graag een onderbouwing van het genomen gemiddelde van 2 uur per week.
2. Hoe is tot een kostprijs van 29 euro gekomen? De kostprijs ligt begin 2023 al ruim boven de 32 euro per uur en zal door de stijging van het minimumloon nog significant verder stijgen. Wordt hier rekening mee gehouden? En zo ja, hoe? Het indexeren van het nu gekozen uitgangspunt van 29 euro zal niet volstaan om aan te sluiten bij de werkelijke kosten.
3. Uitgaande van het tarief voor een particuliere hulp onder de regeling "dienstverlening aan huis" van ca. €20,- per uur, zal, gezien de lineaire aard van deze eigen bijdrage regeling, tot een inkomen van ca €50.000 voor een alleenstaande en ca. € 60.000 voor gehuwden, de gemeente de goedkopere optie blijven. Daarmee is er dus nauwelijks een remmende werking op de stijgende instroom.

➔ Graag onderbouwing van de gekozen uitgangspunten én aanpassing naar reële waarden.

Korting:

De regeling gaat gepaard met een uitname uit het Gemeentefonds van 95 miljoen Euro, omdat wordt voorzien dat door de regeling de netto uitgaven van gemeenten aan huishoudelijke hulp met € 95 miljoen zullen dalen (de netto uitgaven zijn de uitgaven aan huishoudelijke hulp verminderd met de opbrengsten van eigen bijdragen). Er wordt aangegeven dat hierdoor de financiële houdbaarheid van de Wmo 2015 verbetert.

1. Omgerekend betekent dit voor onze gemeente een korting van ongeveer €250.000,- (berekend op het aantal inwoners) op het Gemeentefonds. Uit onze gegevens blijkt dat de inning van de eigen bijdragen, nu nog het lage abonnementstarief, al jaren ver achterblijft bij wat is opgelegd. De vraag is dus hoe reëel deze korting is.
2. Het gemiddelde inkomen van de inwoners van de gemeente Berkelland ligt op €25.600 per inwoner per jaar. Dit ligt dus ver onder het landelijk gemiddelde en ook ver onder de genoemde inkomensgrenzen. Ook hierdoor vragen wij ons ernstig af hoe reëel de werking van de regeling én de korting voor onze gemeente is.

- ➔ Waarom wordt de korting al vanaf 1 januari 2025 toegepast, nu op dat moment helemaal nog niet helder is op welke wijze deze regeling uit gaat pakken? Bij de invoering van het abonnementstarief is al gebleken hoe irreëel prognoses hierover kunnen zijn.
- ➔ Wordt onze gemeente gecompenseerd als de verwachte daling van netto uitgaven niet wordt gerealiseerd? Zo ja, op welke wijze en wanneer? Zo nee, waarom niet?
- ➔ De meerkosten voor gemeenten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief worden door onderzoekers over het jaar 2021 geschat op 411 miljoen euro. Dat bedrag is circa 80 miljoen euro hoger dan de meerkosten van het abonnementstarief die bij de invoering werden geraamd. Voor deze meerkosten van 411 miljoen zijn gemeenten nauwelijks gecompenseerd. Kunt u aangeven op welke wijze de regeling die nu voorligt, gezien de korting van 95 miljoen Euro, een verbetering realiseert van de financiële houdbaarheid van de Wmo 2015? En voor wie, nu dat niet voor de gemeente lijkt te zijn?

Stijging uitvoeringskosten:

De voorgelegde regeling voorziet erin dat de eigen bijdrageheffing zal worden opgeschort als (langer dan een kalendermaand) geen gebruik wordt gemaakt van de ondersteuning als gevolg van gebeurtenissen die redelijkerwijze niet zijn toe te schrijven aan de cliënt (de cliënt moet een dergelijke onderbreking wel tijdig melden).

1. Heeft u daarbij oog voor het enorme effect wat dit zal hebben op de uitvoering én de daarmee gepaarde uitvoeringslasten? Ieder verzoek zal door een ambtenaar onderzocht en beoordeeld moeten worden. Daarbij is tevens afstemming met de aanbieder noodzakelijk.
2. Ook voor de aanbieder nemen de uitvoeringslasten hierdoor toe. En dat in een markt waarin reeds een extreem tekort is aan personeel. Dit kan zorgen voor minder beschikbare handjes voor de ondersteuning aan de inwoner.
3. Onduidelijk is hoe de term "kalendermaand" daarbij gedefinieerd moet worden. Zeker nu de hulp per week komt en het in vakantietijd ook voor kan komen dat in die week geschoven wordt.
Voorbeeld: Als de hulp op in week 44 op 31 oktober 2022 is geweest, vervolgens is de inwoner een week op vakantie en daarna gaat de hulp 2,5 weken met vakantie. In week 48 wordt de hulp daardoor opgeschoven van de maandag naar de donderdag. Komt iemand dan in aanmerking voor opschorting van de eigen bijdrage? En dat terwijl feitelijk de hulp maar 3 weken niet is geweest?

- ➔ Deze mogelijkheid van opschorting dient eerst verder uitgewerkt en geconcretiseerd te worden, alvorens het op deze wijze in de regeling kan worden vastgelegd.
- ➔ Dient het besluit over opschorting te worden vastgelegd in een beschikking? Het is immers een besluit van een overheidsorgaan. En kan iemand in bezwaar als de opschorting wordt geweigerd? Bijvoorbeeld als er onenigheid is over de wijze van berekening van de periode?
- ➔ Voor de stijging in uitvoeringslasten wat dit deze regeling veroorzaakt, ontvangen wij graag een tegemoetkoming ter dekking hiervan. Kunt u aangeven of gemeenten hierin gecompenseerd worden? Zo ja, hoe en voor welk bedrag? Zo nee, waarom niet?

Indexering:

Het kabinet is voornemens de indexatie van het abonnementstarief op een vergelijkbare wijze te regelen waarbij de methodiek op het niveau van algemene maatregel van bestuur is geregeld. Daarom wordt met dit wetsvoorstel geregeld dat het abonnementstarief, dat in de wet is vastgesteld, bij ministeriele regeling op bij algemene maatregel van bestuur voorgeschreven wijze wordt geïndexeerd.

Het kabinet is voornemens daarvoor in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015, net als bij de indexatie van de andere eigen bijdragen in de Wmo 2015, jaarlijkse indexering voor te schrijven aan de hand van de consumentenprijsindex (CPI).

1. Wij zijn blij dat eindelijk vanaf 2025 het abonnementstarief verplicht zal worden geïndexeerd.
 2. In voorgaande jaren is het abonnementstarief niet geïndexeerd. Hiermee is deze niet meegestegen met de prijsontwikkeling van het uurtarief voor huishoudelijke hulp. Naar onze mening is het indexeren van het abonnementstarief ook nu al mogelijk vanuit de kan-bepaling in de wet. Toch is hier geen invulling aan gegeven.
- ➔ Waarom wordt het abonnementstarief in 2023 en 2024 wederom niet geïndexeerd aan de hand van de CPI? En hoe worden gemeenten gecompenseerd voor het achterblijven van deze indexering?

Beperking tot de doelgroep huishoudelijke hulp

In deze regeling is het invoeren van de passende eigen bijdrage beperkt tot de groep inwoners met de Wmo voorziening huishoudelijke hulp. En dat terwijl uit onderzoek is

gebleken dat de invoering van het abonnementstarief ook op andere Wmo voorzieningen een aanzuigende en kosten stijgende werking heeft gehad. Dit zien wij bijvoorbeeld terug in het aantal aanvragen voor een scootmobiel of woningaanpassingen zoals trapliften. Daarnaast heeft recente jurisprudentie ervoor gezorgd dat gemeenten bij woningaanpassingen van bijvoorbeeld badkamers, in het geheel niet meer kunnen en mogen kijken naar de eigen mogelijkheden. Zaken als afschrijvingstermijnen, algemeen gebruikelijke vervangingen, eigen mogelijkheden, de eigen verantwoordelijkheid tot het renoveren en in stand houden van de eigen woning, stimuleren van verhuizen naar een passende woning etc. Gemeenten mogen dit niet meer meenemen in de beoordeling. De in de Wmo 2015 genoemde eigen kracht is hierbij kennelijk niet meer van toepassing. Iedere oudere inwoner die zich meldt met een badkamer die niet meer aansluit op de mogelijkheden of behoefte, ongeacht de leeftijd van die badkamer, moet de gemeente voorzien van een aangepaste badkamer.

Wij zien daardoor de kosten op deze voorziening met tonnen per jaar stijgen. Dit maakt het systeem voor ons onhoudbaar.

- ➔ Laat alle Wmo voorzieningen, en zeker ook de woningaanpassingen, onder de passende eigen bijdrage komen vallen.
- ➔ Als het kabinet hier niet voor kiest, welke sturingsmaatregelen kunnen gemeenten dan nog op het gebied van woningaanpassingen inzetten?

De onduidelijkheden en complexiteit voor burgers over wettelijke regelingen nemen toe!

Voor zorg en ondersteuning hebben inwoners van Nederland nu al te maken met 3 verschillende wetten (Zvw, Wlz en Wmo) en dus ook met 3 verschillende eigen bijdrage regelingen. Dan is er op dit moment binnen de Wmo ook nog eens sprake van 2 verschillende eigen bijdrage regelingen. En daar komt er met deze eigen bijdrage regeling nog weer eentje bij. Alle 3 de eigen bijdrage regelingen voor diverse onderdelen van de Wmo verschillen weer van elkaar. De complexiteit voor de inwoner is nu al te groot. Dit door allerlei verschillende regels en weer uitzonderingen op die regels en mogelijkheden van samenloop etc, waardoor het niet meer valt uit te leggen aan gewone mensen.

Mogelijke reactie van gemeenten op het wetsvoorstel:

- ➔ Kies niet voor nóg meer complexiteit in de Wmo. Bezie in plaats daarvan de hele wijze van het heffen van eigen bijdrage binnen de Wmo in samenhang en kom tot één eigen bijdrage regeling in de Wmo die tevens recht doet aan het regeerakkoord.